

DALŠÍ AMERICKÁ SODA!

STEVE FISHER

Přeložil Jan Valeška

OBSAH

Vy

Morava – 23 000 let před naším letopočtem
Návštěva české rodiny – Zpověď jedince, který přežil
Souhláskistán
Pozdrav ze Starého světa!
Jak se vesele projídám k brzkému konci
Šťastní Češi mě dokážou pěkně rozhodit
Úžasná dobrodružství Čechmana!
Babička peče se slivovicí
Co dávají tento týden v telce?

On a ona

10 rad mužům, jak úspěšně randit
Upřímné osobní inzeráty
Dokonalý mužský
Manželka 2014 – poradna pro uživatele
Láska je slepá. Lékem je manželství.
Překladač pro dlouhodobé partnerské vztahy
50 odstínů mé ženy
Jak si najít partnera v rubrice Seznámení
Vědci objevili nové lidské emoce
Poleťte se mnou

Oni

Co se dá dělat bez dětí
Zábavné hlavolamy pro děti
Nové školní předměty podle mého gusta
Honzík u táty v práci
S Honzíkem se něco děje
Až vyrostu, nechci být nájemnej vrah jako táta
Rodinný psychoterapeut porušuje pravidla

My

150 000 mrtvých jako následek typického dne
Vítejte ve Windows 8
Váš měsíční horoskop
Důležité sdělení pro zaměstnance
Několik užitečných rad před letní dovolenou ve Spojených státech
Jsme všichni úplně nahraný

Ostatní

Večerníčky pro děti z bohatých rodin
Popelce je 40
Zpráva pro jistou Akademii kynologických studií
Tvůj mobil na tebe asi žárlí
Bible „inteligentního plánu“
Vědeckofantastický příběh z roku 1924, který redakce odmítla
Na frontě
Vítejte v nebi!

Vy

Morava – 23 000 let před naším letopočtem

“Před 25 000 lety byla v dnešních Dolních Věstonicích na Moravě v České republice vybudována osada sestávající z chatrčí postavených z kamení a mamutích kostí. Jde o nejstarší stále obývané lidské sídliště, které kdy archeologové objevili.” – Wikipedia

[Místo děje: V kamenné chatrči si pravěký muž se svou ženou povídají o posledních novotách v osadě.]

Žena: “Muži!”

Muž: “Ano, ženo?”

Žena: “Viděls už tu novou chatrč, kterou si postavil náš soused?”

Muž: “Ano, viděl.”

Žena: “Co si o ní myslíš?”

Muž: “Nemyslím si o ní vůbec nic. Je to chatrč.”

Žena: “Je velká.”

Muž: “Opravdu? Nevšiml jsem si.”

Žena: “Je hodně velká.”

Muž: “Tak dobrá. Přeju jim to. Museli nasbírat spoustu balvanů.”

Žena: “Ano, ale to není všechno. Víš, co udělali ještě?”

Muž: “Nevím, ale určitě mi to teď povíš.”

Žena: “Taky použili mamutí kosti.”

Muž: “Opravdu? Nu dobrá. Je to zajímavé. Je už hotová večeře?”

Žena: “To je všechno, co mi k tomu řekneš? Že je to zajímavé?”

Muž: “Ne. Možná jsi mě dobře neslyšela. Taky jsem řekl, ‘Je už večeře?’”

Žena: “Ještě není na stole.”

Muž: “Na jakém stole?”

Žena: “To se ptáš moc dobře. Na tom stole, který nemáme, protože naše chatrč je na stůl moc malá.”

Muž: “Mně ale nevadí jíst na zemi.”

Žena: “Dobrá. Doufám, že ti taky nebude vadit *nejíst* na zemi, protože žádná večere nebude.”

Muž: “Proč nebude večere?”

Žena: “Proč tě nenapadlo použít při stavbě naší chatrče mamutí kosti?”

Muž: “Omlouvám se. Je to pravda. Nenapadlo mě to. Tebe to ale taky nenapadlo.”

Žena: “A proto dneska není večere. Nenapadlo mě to a tebe to taky nenapadlo.”

Muž: “To je něco jiného. Ty vaříš. Já jsem lovec.”

Žena: “Hrozná škoda, že neumíš stavět.”

Muž: “Už jsem ti říkal, že je mi to líto.”

Žena: “Ano, a teď když jsi se omluvil, tak se ta naše chatrč najedno zdá mnohem větší.”

Muž: “To myslíš vážně?”

Žena: “Ne, pochopitelně, že ne. Ty jsi hlupák. Tak jaký byl dneska lov?”

Muž: “Skoro se mi povedlo zabít šavlozubého tygra.”

Žena: “Opravdu? Co se stalo? Jsi v pořádku?”

Muž: “Jsem jen trochu poraněný. Tygr na mě zaútočil a než jsem ho mohl probodnout svým pazourkovým nožem, jeden lovec ho zabil.”

Žena: “Který to byl?”

Muž: “Náš soused.”

Žena: “A jak ho zabil?”

Muž: “Měl takový dlouhý oštěp, který si sám vyrobil. Na špičce měl naostřený kousek mamutího kosti.”

Žena: “Tos mi raděj neměl říkat.”

Muž: “Protože se teď o mě budeš víc bát, až půjdu lovit?”

Žena: “Proto ne.”

Muž: “Mám čerstvé maso šavlozubého tygra.”

Žena: “Dobrá. Ulož ho do spižírny.”

Muž: “Do jaké spižírny?”

Žena: “Je skutečně s podivem, že jsi pořád ještě naživu.”

Návštěva české rodiny – Zpověď jedince, který přežil

Nedávno jsem se dopustil chyby a navštívil jednu českou rodinu. Dneska, o několik dní později, se z té zkušenosti pořád ještě zotavuji. Nevím, jak to zvládá ta česká rodina. Doufám, že jsou všichni v pořádku. Byli už dost vynervovaní, když jsem k nim dorazil. A pak to šlo od desíti k pěti. Nakonec jsem byl rád, že jsem vyvázl živý.

Mám dojem, že celá ta věc byla částečně moje chyba. U nás v Americe si příliš nelámeme hlavu, když chceme přátelům zavolat a říct jim, že ten den k nim zaskočíme na návštěvu. Obvykle jen řeknou, "Jo, klidně přijď."

Je zřejmé, že tady v Čechách je to trochu složitější.

V tomto případě byl důvod návštěvy následující: dlužil jsem svému českému příteli nějaké peníze. Taky jsem si uvědomil, že mám jednání ve čtvrti, kde žije, a tak jsem mu ráno zavolal a ptal se ho, jestli se můžu u něj stavit a ty peníze mu dát.

"Ale jo," povídá, i když jsem v jeho hlase ucítil trochu nervozity. "Kdy asi přijdeš?"

"Co takhle kolem 11:30?" ptám se ho.

"No..." odpověděl. "Momentík." Položil sluchátko a pak jsem zaslechl hlasy, jeho a ještě jeden, patrně jeho ženy. Jejich výměna názorů nějakou chvilku trvala a zdálo se, že je stále hlučnější. Potom sluchátko konečně zase zvedl a povídá, "Promiň to zdržení. Jo, jistě. 11:30 je fajn."

Chtěl jsem se u něj jen zastavit, dát mu peníze, co jsem mu dlužil, možná si vypít šálek kávy, trochu si popovídat a zase jít. Prostý plán, nemám pravdu? Neuvědomil jsem si ale, že svým zdánlivě jednoduchým úmyslem jsem bezděčně zapříčinil v bytě svého přítele to, co lze nazvat "panika české pohostinnosti".

Chyba #1: Sjednáno na poslední chvíli! Poté, co se manželka mého přítele dozvěděla, že dorazím za dvě hodiny, zpanikařila při představě, že host uvidí její "neuklizený" byt, a okamžitě se pustila do horečnatého smýčeni každého koutku.

Chyba #2: Návštěva kolem času na jídlo. Neplánoval jsem návštěvu delší než půl hodiny a tak jsem předpokládal, že nenaruším rodinný oběd a jeho zvyklosti. Naneštěstí pro mého přítele si se mnou přesně nedomluvil předpokládané trvání návštěvy. "Přijde v 11:30?" ptala se ho žena. "Zůstane u nás na oběd? Nabídl jsi mu to? Proč jsi ho na oběd nepozval? Co když bude mít hlad? Nemám nakoupeno!"

A v ten okamžik se nabídla matka mého přítele, která žije s ním, jeho manželkou a jejich dětmi, že pro mě upeče nějakou sladkost. Možná že slovo "nabídla" není ten nejvýstižnější výraz pro způsob, kterým to podala. Podle mého přítele to celé znělo spíš takhle: "Ježíšikriste, to já budu muset něco upéct, jako bych neměla dost práce i tak!"

Takže když jsem konečně do bytu svého přítele dorazil, přivítal mě ve dveřích sice s úsměvem na tváři, ale byl to takový ten napjatý úškleb, co vidíte ve tváři člověka, který právě vzadu na zahradě zakopal mrtvolu a teď otevírá dveře a zjišťuje, že tam stojí policista. Tedy ten nervózní úsměv, co říká: *Á nazdárek! Jasně, všechno v pořádku. Proč ne? Pojďte dál, strážníku.*

Přítel se mi nejprve omlouval za "ten nepořádek," i když se mi jejich byt, tedy to, co jsem z něj viděl, zdál dokonale uklizený. Pak mě přišla přivítat jeho žena. Z tváří se jí jen lilo z dvouhodinového uklízení. Její první věta byla omluva za "ten nepořádek."

Z kuchyně se ozvalo zaječení, "Ježííííš, ono se to vůbec nechce péct!"

"Doufám, že neruším," povídám hostitelům. Můj přítel i jeho žena mě začali ujišťovat, že neruším, oba tónem, kterým policistovi vysvětlujete, že tu hromadu hlíny vzadu na zahradě udělal obrovský krtek.

V průběhu následující hodiny jsem nejprve dostal kafe, po hlasité a déletrvající debatě v kuchyni mezi manželkou mého přítele a jeho matkou nad hlavolamem, jakou že kávu by mi vlastně měly udělat. Pak mi matka mého přítele přinesla kousek bábovky. A já se dopustil kardinální chyby a její dobrotu odmítl, protože jsem ten den dost pozdě snídal. To vedlo k hádce mezi mým přítelem a jeho matkou na téma mé chuti k jídlu. Nakonec se hádali o tom, jestli by nebylo lepší, aby raději usnula na věky (její návrh), nebo aby se spíš pro jednou uklidnila (jeho nápad).

V jeden moment odešel můj přítel do dětského pokoje a násilím přivlekl své potomky od počítačů, aby mě pozdravili. "Pozdravte!" poručil jim, což obě děti udělaly tónem, který pranic neskrýval: *No a co? Vzadu na zahradě jsme už zakopali spoustu mrtvol. Co s tím uděláte?*

Nakonec si ani nepamatuju, jak jsem se odtamtud vypařil. Myslím, že to bylo v okamžiku, kdy se můj přítel, jeho manželka, jeho matka a jeho děti v kuchyni dohadovali, co vlastně budou mít k obědu. Mám dojem, že jsem se ani nerozloučil.

Je to zvláštní. Ještě nedávno jsem se začínal obávat o to, že jsou v dnešní české společnosti lidé vzájemně stále víc a víc izolovaní. A teď si začínám říkat, jestli to možná není docela dobrá věc.

Souhláskistán

No, to je pěkný! Sotva jsem jakžtakž zvládl výslovnost letopočtu "dva tisíce třináct", s tím zatraceným "tř", poslední týdny trávím překotáváním dalšího jazykolamu – "dva tisíce čtrnáct".

Co je to za jazyk, který klidně dá čtyři souhlásky za sebou? A ještě horší je to pro rodilého Angličana či Američana jako jsem já, když první ze čtyř souhlásek (č) by v angličtině k vytvoření stejné hlásky vyžadovala souhlásky hned dvě (*ch*). Takže pro mě je to zoufalý pokus vyslovit pět souhlásek v řadě: "chtrn". Prostě blázinec.

Já připouštím, že i v angličtině je pár hlásek, které dělají Čechům potíže, jako třeba obávané *th* nebo "ir", například ve slově "girl". Ale čeština má *tolik* hlásek, které v angličtině neexistují. A to nemluvím jen o *ř, ň, d', t', ch* a hrčivém *r*. To jsou pouze jednotlivé souhlásky, které angličtina nemá.

Skutečný problém nastává, když čeština začne takové souhlásky shlukovat s jinými konsonanty a vytvářet doslova "nevyslovitelné" skupiny – jako *bř, kř, př, tř, šp, šr, kd, vn, vz, vln, hrn, čtr, škr, škv* či dokonce celá slova jako *čtvrt, mlč, smrt, skrz, strč, ztvrdl* či *zmrzl*.

Přiznejte, že tyhle zvuky znějí fakt záhadně. Člověk by spíš očekával, že vycházejí ze zkřivených úst Orků – těch hrozivých bytostí z filmu *Pán prtsenů* –, když se vrhají na elfy. "ŠKR! HRN! SMRT! ZMRZ! STRČ!" Vskutku dokonale autentické zvuky vyřazené z úst člověka, který zrovna někoho mlátí kyjem po hlavě!

Ale je to právě ono hrčivé *r*, kvůli němuž působí všechny tyhle zvuky tak příšerně děsivě. Zdá se mi, že je Češi s oblibou používají, když si potřebují vybit vztek či zlost. Například, když se mé ženě doma přihodí nějaká patálie – když upustí talíř nebo si popálí prsty –, celý byt se otrásá zvuky, které oplývají oním hrčivým *r*: "*Sakrrra! Krrriste pane! Do prrrdele prrráce!*" Kočky i já se obvykle uchýlíme pod postel, dokud ta hrčivá *r* nepřestane chrlit.

Když mluvím česky, daří se mi celkem dobře svá *r* rozhrččet, ale jen tehdy, když je před ním jenom jedna další souhláska a když je blízko i samohláska, jako třeba v tázacím zájmeně *proč*. Problém nastává, když je *r* po obou stranách obklopené jinými souhláskami, právě jako ve zmíněné číslovce *čtrnáct*. Tohle slovo pak vždycky vychází z mých úst jako bych právě prodělával epileptický záchvat: "č-č-č-t-t-r-r-náct".

Mí čeští přátelé připouštějí, že naučit se česky, je dost obtížné. "Gramatika je složitá," říkají. Bez kecání. Je to i zajímavý kus historie – a pro mě žádné překvápko –, že chlápek, který je odpovědný za kodifikaci českého jazyka, Josef Dobrovský, skončil v blázinci. Rád si představuju starého Pepu Dobrovského, jak si tak ve svěřací kazajce sedí ve své vyčalouněné cele a mumlá si pro sebe, "Hmm. Mělo by se správně říkat *před čtyřmi roky*, nebo *před čtyřmi lety*?"

Ale zapomeňme na zatracenou gramatiku. Člověk nemůže ani pomyslet na učení cizího jazyka, pokud hlásky samy vám takzvaně nejdou přes pysky, aniž byste si ukousli jazyk nebo poprskali člověka, se kterým právě hovoříte.

Často mě v této souvislosti napadá, že by Česká republika, země souhlásek, měla navázat obchodní spolupráci s Havají, zemí samohlásek. Mohli byste Havajcům pomoci přidat pár souhlásek do jejich slov typu *oaioai, uouoa* a *hooiaioia*. A oni by vám zas na oplátku mohli přihrát nějakou tu samohlásku do všech těch vašich výrazů jako *plst', vrch, drž* anebo do rekordně dlouhého *vzmrskls*.